DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA

DE

COMBVSTIONE CORPORIS HVMANI SPONTANEA

QVAM

RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

CAROLO AVGVSTO

DVCE SAXONIAE CLIVIAE MONTIVM ANGARIAE ET GVESTPHALIAE

LANDGRAVIO THVRINGIAE REL.

CONSENSV

GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS

PRO GRADV DOCTORIS

SVMMISQVE

IN MEDICINA ET CHIRVRGIA HONORIBVS

IVRIBVS AC PRIVILEGIIS RITE CONSEQVENDIS

SPECIMINIS LOCO

ERVDITORVM EXAMINI OBTVLIT

IOANNES DETLEF KÖSTER

LVBECENSIS

SOCIET. DVCAL. MINERALOGICAE ET PHYSICAE IENENS. SODALIS ORDINARIVS

cIↃIↃCCCV. M. IVN.

IENAE,

TYPIS GOEPFERDTII

INCLYTAE

S. R. I. LIBERAE CIVITATIS LVBECAE

ORDINI SENATORIO

AMPLISSIMO SAPIENTISSIMO

VIRIS

MAGNIFICIS GENEROSIS

CONSVLTISSIMIS PRVDENTISSIMIS

PATRIAE PATRIBVS OPTIMIS

PATRONIS ET FAVTORIBVS

SVMMOPERE COLENDIS

HASCE

STVDIORVM SVORVM PRIMITIAS

EA QVA PAR EST

PIETATE AC REVERENTIA

D. D. D.

AVCTOR.

DE

COMBVSTIONE CORPORIS HVMANI SPONTANEA

Myſtagogi novae artis, quos ego duces ſequor, magna audent, vetera damnant, nova initiandis praebent, ſibi ſolis placent, quidni ego tanta exempla magiſtrorum imiter ſpei plenus?

Profundae tenebrae, quibus tota fere pathologia hucusque obruta eſſe dicitur, levitas, qua quaeſtiones a medicis ſubtilibus propoſitas ſolvebat, denique lucis advenientis ambiguitas, nec minus ratio phyſiologiae manca ſtudium meum quaedam, quantulacunque ſint, pro viribus ad diſcutiendam iſtam caliginem conferendi excitarunt. Audaces fortuna iuuat! Ego luciferis genitus videor mihi ipſe eſſe lucifer! Quam mentem, ut paucis ſignificem, a re haud alienum eſſe puto opinionem meam de morbo maxime mirabili, quoad ortus rationem atque naturam, ad-

huc

huc paene incognito iterum examini subjicere: Multa enim dubia supersunt in rei explicatione. Ab eadem idea processi, qua opinio mea, velut basi, suffulta est, effectum medicaminum in corpus humanum agitans, at illi morbo expediendo species quaedam singularitatis facile dimittenda invecta est.

---

§. 1.

In primis seculo novissime elapso medici phaenomena *combustionis humani corporis spontaneae* usu cognita literis consignata divulgare coeperunt, in quibus Lair *) prae ceteris nominandus videtur, explicationem rei descriptioni annexam proponens, quod ante illum pauci solum, et partim brevissime experti erant. Praeterea Kopp **) in commentatione quadam academica plures observationes nuperrime publici iuris fecit, et eam rationem, quam Lair in medium attulit, ut incultam infirmamque, reiecit, et novam morbi obscuri interpretationem, sed illi, quam Lair habuit, non multo subtiliorem suffecit. Vt rectius de mea sententia iudicari queat, quasdam observationum maxime notabilium memorare consultum duco. Quae ex illis colliguntur, ita sunt comparata, ut a ceteris iam cognitis non adeo discrepent, suntque eiusmodi, ut communes istius morbi pathogeniae regulae inde deduci possint.

§. 2.

*) Essay sur les combustions humains produites par un longabus des liqueurs spiritueuses, à Paris. 1800.

**) *Pipenring's* Magazin für Pharmazie.

§. 2.

Observatio I.

Octogenaria quaedam foemina macerrima, quae a pluribus annis inde spiritu frumenti et similibus potibus incitantibus fere solum fruebatur, repente in sella ad ignem camini sedens incenditur, homines clamore eius excitati irrumpunt, sed flammam corporis flagrantis frustra restinguere moliuntur, quin immo vis flammae, aqua in eam effusa, ali et foueri videtur, et, omni carne consumta, sceletoque nigro superstite, illa demum extinguitur. Unus tantum pes ac manus a reliquis ossibus abscedebant. Cum illi exardescenti nemo protinus adesset, haud finiri potest, an incensio vestibus igni correptis excitata sit; flammam vero non tam extrinsecus, quam intrinsecus vim suam delentem exseruisse sella paene illaesa confirmat, superficie eius modo ambusta, quamquam misera eidem adhuc insidebat.

Roineau quidam, sacrorum curator, hanc observationem Cel. le Cat. per literas a. d. XXII. Febr. a. 1749. datas communicavit. Similes narrationes combustionum spontanearum, quae foeminas quoque profligarunt, Lair tradidit *).

§. 3.

Observatio II.

Bianchini, Veronensis, hanc mirabilem observationem prodidit **). Foemina sexagenaria, Cornelia Bandi, Comes Ce-

*) Cf. l. cit. p. 25. et p. 10. 14. 19. 20. 22. 28. 30. 33. Recueil periodique. Ventose VIII. p. 435. Journal de Medicine T. 59. p. 440. Medicinische Nationalzeitung April 1800. Journal der ausländ. medicinischen Literatur von Hufeland, Harles und Schreger. Oct. 1802. S. 403.

**) In dem Englischen Journal annual im Register 1763.

Cesenensis, aliqua die sub vesperam somnolentiam maiorem sentiens, lectum petiit. Cum obdormiisset, famula cubicularis digressa postridie mane comitem excitatura rediit, sed, incredibile auditu, non illam, sed singulas corporis partes residuas hac miseranda specie reperit. Haud procul a lecto cineres iacent, tactu foetidum humorem emittentes, in quibus extremitates integrae discerni poterant, caput, in quo cerebrum, dimidium occipitis et mentum totum laesa erant, inter pedes iacent. Duae lampades sebaceae solutae magnam caloris vim ostendunt, attamen lectus ac supellectilia intacta sunt, nisi quod illa ex parte humida cinerea fuligine obducta et conclavia odore non naturali sunt impleta. An haec matrona multis potibus tenuibus usa sit, non constat, at hoc certum est, illam camphorae spiritum adversus dolores rheumaticos ad lavandum adhibuisse *).

§. 4.

Observatio III.

Marium combustiones spontaneae rarissime quidem acciderunt, unam tamen Josephus Bataglia, chirurgus, narrat.

Doct. Maria Bertholi, sacerdos in monte Volerio regionis Fivizzonensis vitam agitans, die quadam ad mercatum Filettam venit, ubi colloquendo totam diem absumsit, ac vespere in pago Fenile ad affinem divertit. Quo ubi peruenit, cubiculum petiit, ubi solus relictus est. Non multo post domestici, strepitu in cubiculo orto, clamore hominis moti accurrunt. Sacerdotem humi prostratum et flammula, illis adeuntibus cedente et tandem evanescente, circum datum inveniunt,

E

*) Crells Chem. Annal. 1785. 1. B.

E veſtigio illum lecto tradunt, remedia obvia experiuntur, tandem medicum arceſſunt. Calamitate, qua ille miſer afflictus erat, diligenter excuſſa, cutem brachii dexteri, ſicuti inter humeros et lumbos, a carne prorſus eſſe ſolutam ac dependere, induſium lacerti et cucullum nocturnum plane corruptum eſſe, capillis ceterisque veſtimentis integris, idem cognoſcit. Is vero primo partes cutis dependentes abſcidit, et partem manus maxime violatam ac ſphaceloſam ſcarificationibus ſiſtere tentavit. Tertia die omnes partes ſphaceloſas deprehendit, aeger cum vehementi ſiti, diris convulſionibus, colliquativis alvi deiectionibus, vomitu, delirio gravique febri conflictans quarta tandem die ſoporoſus exſpiravit. Ante mortem putredo iam eo proceſſerat, ut aegrotus praeter modum foeteret, ungues ultro deciderent, atque in eius corpore vermes gignerentur. Ipſius indicio combuſtio ſubita orta eſt, dum brachium dextrum, ut clava percuſſum, ſentiret, et ſcintillam emicantem protinus videret, qua manus correpta et ſtatim in cinerem redacta ſit. Nox, qua malum hoc accidit, ſerena aerque purus erat, neque quidquam fumi reſinoſi atque empyreumatici odoris animadverſum eſt. Prope eum, praeter lampadem oleo exſiccatam et ellychnium deflagratum, nihil ignis extitit, nec ulla omnino ſufficiens huius rei cauſa externa veſtigari potuit *).

§. 5.

Prius, quam has obſervationes ſingulatim penitius reſpicere inſtituam, aliquot animadverſiones ex omnibus combuſtionum ſpontanearum obſervationibus collectas ſubiicere mihi liceat.

1.

*) Allgemeine Literaturz. 1786. nr. 220. *Piepenring's* Archiv für Pharmazie und ärzliche Naturkunde. III. B. 1. St. S. 22.

1. Annoſos, plerumque deſides, macerrimos vel pingues homines, ut plurimum foeminas, combuſtione ſpontanea afflictas eſſe, iuvenibus iſthoc infortunium nunquam accidiſſe videmus.

2) Illum morbum praecipue natum eſſe ea tempeſtate, cum aer ſiccus et purus eſſet, magis hieme atque vere, quam aestate et autumno, crebrius in ſeptentrionalibus terris, quam auſtralibus inde colligitur.

3) Cauſam externam eiusmodi combuſtionis effectricem nullam in propinquo fuiſſe, praeter ignem carbonaceum, candelam ardentem, invalidum camini ignem.

4) Combuſtionem admiranda celeritate totum corpus invaſiſſe, et intrinſecus quidem noxam vehementiorem, quam extrinſecus attuliſſe, ſi modo reſtinctione parata incendium inhibebatur, decurſum raro fuiſſe tardiorem.

5) Flammam hic natam mobilem fuiſſe, et aqua difficulter extingui potuiſſe, resque vicinas non, niſi ſaepius attactas incendiſſe.

6) Totum truncum plerumque igni perditum eſſe, capite atque extremitatibus magis minusve illaeſis. Animadverſio vero omnium maxima de huiusmodi combuſtione eo cernitur, quod iſti homines plus minusve potuum tenuium per aliquod tempus ſumſerunt. Lair et Kopp hanc rem in facto poſitam primum, ut aiunt, cauſale talis combuſtionis momentum rectiſſime iudicarunt, ratio autem, qua iſtud accipiebant, et in re explicanda ſequebantur, mihi minime ita comparata videtur, ut ſciendi cupidis omnino ſatisfaciat. Ergo conſequens est, ut illius eventi aetiologiam, quam uterque excogitavit, hoc loco paucis referam.

§. 6.

§. 6.

Lair perpetuo potuum ſubtilium uſu omnes corporis partes particulis alcaholicis inflictas eſſe, easque natura ſua igni concipiendo aptas totum corpus incenſionis effeciſſe opportunum cenſuit.

Hanc ſententiam quorundam anatomes peritorum experimentis firmare conatur, qui in ſectione hominum vino vel ſpiritu vini ebriorum inteſtina aliasque corporum partes illo ſpecifico odore repleta deprehendebant. Praeterea quoque his innititur rebus. Flamma obſervata ei, quam ſicera flagrans fundit, ſimillima fuit, homines flamma oppreſſi vel pinguiſſimi, vel macerrimi, illi propter pinguedinem facilius arſerunt, hos macie, humoris defectu et ſiccitate fibrarum laboraſſe neceſſe eſt, ideoque utrumque combuſtioni alendae aptiſſimum eſſe *) videtur. Beddoes huic ſententiae adſtipulatur **). Kopp autem illi rectiſſime opponit, opinionem de alcohol in organiſmum animalium vivum recepto, neque noxio, quae Lairio placeat, cum ſanioribus zoonomiae praeceptis prorſus pugnare; ad quod etiam quotidiana experientia de nutrimentorum, ut ajunt, aſſimilatione et de medicamentorum effectibus refutat, ideoque veram rationem, qua aſſimilationis negotium conſiderandum ſit, plane praetermitti ſtatuit. Pariter argumenta, quibus Lair ad opinionem ſuam confirmandam uſus eſt, ita refellit.

Exempla cadaverum ſectorum ſpiritum olentium nihil probare poſſe inquit, quia corpora tantum exanima explorata eſſent, potus paulo ante mortem copioſe perceptos maſſam mortuam immutatos permeare, partesque odore ſuo inficere poſſe. Pinguedinem et maciem, qua tales, parum quidem coni-

*) Lair l. c. p. 42. rel.

**) cf. Ingenhousz Miſcellanea phyſico-medica. Edidit Joannes Andreas Scherer. Viennae 1795. pag. 5. ſeq.

combuſtioni inſervire poſſe, quod pinguedo in cellulis a particulis aqueis nunquam ſit libera, nec macies cum tanta ſiccitate coniuncta, ut facilem combuſtionem adiuvet.

§. 7.

Kopp ipſe combuſtionis eiusmodi has eſſe cauſas aſſerit.

1) *Internae vis defectum vivi animali-organici, aſtheniam ſenſu vero eſſe cauſam, de qua natura externa internam animalem devinceret.* Illius proſtrationem plane effici, ſi aſthenia non ſingulum modo locum, ſed totum corpus afficiat, vita animalis ſuccumbat, legesque in natura mortua obtinentes, chemiſmum invaleſcere, quem in ipſo comburendo evidenter apparere. Illa aſthenia ex obſervationibus colligi, ex collectis animadverſionibus probari dicit; omnes illas combuſtiones in annoſis, plerumque ſegnibus hominibus, fere foeminis vel macris, vel pinguibus intercidere. Hanc qualitatem Kopp, a Brunone, qui pinguedinem hyperſthenia prognatam contendit, diſſentiens plurimum aſtheniae indicem iudicat, quae lymphaticum ſyſtema inprimis occupaſſe videretur, quia immodici potatores morbis in hoc quaſi dominantibus maxime ſunt obnoxii.

2) *Hanc animalem conditionem permittere poſſe, ut maſſa rerum inflammabilium per corpus diffundatur, coacervetur, et pro ratione partium plus minusve in eo, res vero inflammationi paratas tales eſſe oportere, ut omnes cellulas facile permeent, neque partibus aqueis quidquam natura igni opportuna minuatur, et in hunc cenſum venire quaevis gas genera.*

3) *Haec vero inflammabilia probabiliter ſimili ratione generari, qua lympha in laxis cellis in hydrope cumuletur, hoc modo forſitan hominum ſponte combuſtorum obeſitatem eſſe genitam,*

ſive

ſive erant macerrimi, ea gas genera maiore fibrarum rigiditate in cavis thoracis atque abdominis valde compreſſa, obſervantium adſpectui ſubtracta.

Coacervationem autem huiusmodi gas inflammabilium cum in mortuis, tum maxime etiam in vivis animaliorganicis formis fieri poſſe Kopp pluribus obſervationibus oſtendit, v. c. Ruischii, Fourcroy, Maussier-Morlen, Sternard, Weikard, Bartholini, Beaumes *).

4) *Inflammationem huius corpus implentis gas non ſolum extrinſecus, corporibus ardentibus, ut lumine, prunis, ſed plurimum ſcintillis electricis in eodem corpore ſuſcitatis eſſe factam, quod praeſertim ſupra commemorata tertia obſervatio luculenter oſtenderit, cui opinioni aeris quoque plerumque puri, ſicci et frigidi conditionem eiusdem tempeſtatis reſpondere, ideoque eundem electricitatis excitationi inſervire, et velocitatem, qua incenſio ſerpebat, aequalem eſſe, praeterea*

*) Cf. Lair l. cit. p. 93.

Halleri Elementa Phyſiol. L. XII. S. 11. §. 6. Sammlung phyſical. Aufſätze etc. v. D. Mayer, Weikard's vermiſchte Schriften, III. B. Dresden, 1781. Thom. Bartholini De luce hominum et brutorum libri III. novis rationibus illuſtrati, Hafniae. 1669. p. 155. Beaumes Eſſay du ſyſtème chemique de la ſcience de l' homme, *in* J. B. T. Beaumes, *Verſuch eines chemiſchen Syſtems von den Beſtandtheilen des menſchlichen Körpers, aus dem Franzöſiſchen überſetzt von* C. J. B. Karsten. *Mit einigen Anmerkungen von* D. S. F. Hermstaedt *Berlin* 1802.

rea gas incensionem aeris atmosphaerici tactu fieri posse, si gas inflammabile phosphori particeps esset, hincque in illo attactu sponte accenderetur. Kopp iudicium suum de incensione, quae fiat electricitate, auctoritatibus Halleri, Gruneri et Prochaska firmare studet, qui tamen electricam scintillam genitam incendendo prorsus sufficere, attamen corpore substantiam incensioni opportunam semper requiri putant *). Schwediauer et plures itinerum descriptores tradunt phaenomenon combustionis spontaneae corporis humani in regionibus septentrionalibus crebrius deprehendi, et nimium spiritus frumenti usum conferre multum autumant. Illi combustioni ut occurrant, illos, teste Schwediauero *), potibus mucosis, lacte, urina etiam recenti uti, quam aeger magna copia bibere soleat.

Ex eo, quod ista gas supra memorata calescunt, et fiunt electrica, Kopp colligit, ea, qua talia, generationem scintillae electricae in vivo corpore humano efficere posse. Ut vero similes generationes fieri evidentius demonstret, ad crebras observationes provocat, homines externe frictos scintillas electricas edidisse, usus narratione Halleri **) et Ezech. de Castro ***), qui saepius accidisse referunt, ut inter pectinandum, dum vestes induerentur, vel inter frictionem sponte institutam panno laneo in corporis superficie scintillae existerent electricae.

*) Kopp. L. cit. et Medizin. Nationalzeit. April. 1800.

**) Haller l. cit.

***) v. Gaub. *Anfangsgründe der medizinischen Krankheitslehre:* übersetzt mit Anmerkungen herausgegeben von D. *C. G. Gruner.* §. 660.

cae. Cuncta illa exempla probant, vivum corpus humanum ſub quadam conditione *) chemice vel electrice differentem ſubſtantiam in quibusdam ſui partibus ſe exhibere poſſe cum quadam vi, quae alias in quibusdam animalibus modo et ſubſtantiis anorganicis apparere ſolet.

Ezech. de Castro narrat, ex corpore mulieris valetudinariae, ſi panno corpus tactum eſſet, ſcintillas electricas elici potuiſſe, quod hieme ſicca et frigida tempeſtate praeſertim valuiſſet. Idem animadvertit, corporis humani idioelectricitatem eo gradu in annoſis tantum, et fere ſoeminis conſpici. Hae obſervationes cum illis ad combuſtionem ſpontaneam pertinentibus **) vere congruunt.

§. 8.

Jam ad propria tranſire liceat. Ut Lair combuſtionum ſpontanearum cauſas praviſſime intellexit, ſic Kopp re vera oſtendit, ſe non multo ſaniorem de iis imbibiſſe opinionem ***) Ille humanum corpus atque omnino totum vivum animalem, quem dicunt, organiſmum veluti ſpongiam balneatoriam paululum madefactam tractavit, hic illam interpretationem rudem eſſe cognoſcit, neque ipſe illi ſe eripere ſuſtinet, ſed eandem ſententiam in eum modum componit, ut quibusdam dubitationibus tantum occurrat.

Pro eo, quod Lair ſpiritum vini, ut vaporem, in corpore humano circuire, et plus minusve cogi et coacervari opinatur, Kopp,

*) *Prochaska's* Lehrſätze der Phyſiologie des Menſchen. B. 2. S. 82.

**) Halleri Element. phyſiol. l. c.

***) Thom. Bartholin. l. c. p. 71.

Kopp, asthenia praesente, ea gas inflammabilia effici putat, alvi cavum ac thoracis etc. his impleri, et tandem, scintilla electrica incensa, gignere combustionem eam flebilem. Ut omittamus, modo minorem gas copiam in corpore, (vel si illud quam maxime comprimatur) inesse posse, hoc quidem eius fabrica non commode patitur, ista gas usquam, nisi in intestinis congeri, et praeterea constat, omnia gas inflammabilia vel vere flagrandum oxygenium oppositum, quod huic plus minusve simile est, requirere, — sine gas oxygenio praesente mera scintilla electrica eiusmodi combustionem efficere nequit, immo prius fieri posset, ut ista gas in substantias guttatim liquidas ope acidae scintillae electricae restituantur sine ulla flammae excitatione, et proinde etiam sine eo phaenomeno, quod vulgo combustio dici solet. Quae res si ita se haberet, de combustione massae carneae minime cogitandum esset. Secundum ea, quae Winterl*) in chemia nuper detexit, hoc quadam ratione sane fieri potest.

Huc quoque accedit, quod, flamma permanente tantum, et intimo tactu alias substantias inflammabiles accendente, nihilosecius ea gas tam brevi temporis spatio flamma omnem fere carnem, et ex parte ossa urendo destruere dicuntur.

§. 9.

Animadversiones praestantissimae, quae ex omnibus observationibus sequuntur, fere huiusmodi sunt, ut nos doceant, omnes homines sponte combustos vel spiritu vini usos esse, vel cor-

*) Cf. Kastners *Materialien zur Erweiterung der Naturkunde*, Jena, 1805. S. 148. u. f. f.

corpori alio modo admovisse, ut spiritus vini eo recipi posset, (ut in observat. II. infricto camphorae spiritu) hunc usum aliquod tempus durare oportere, ut in corporibus combustionem spontaneam efficiat, hoc etiam maturius fieri, si homines asthenia laborarent, denique carnem in omnibus combustionibus spontaneis cum vi quadam comburi, quae alias in vegetabilibus substantiis, quae facile possunt comburi, animadvertitur.

§. 10.

Ex his efficitur, massam humani corporis ipsam, recepto spiritu vini, in substantiam mutari huic spiritui ratione mixtionis similem.

Ista mutatio hoc modo fit. Si spiritus, animalem organicam substantiam tangens, in ea sibi homogeneum excitat, eam quidem cogit, ut ipsi similis prodeat, quod tandem perpetua receptione et tactu spiritus vini eo procedit, ut carnea substantia, licet diversissima videatur, denique prorsus fiat substantia, quae potentiori spiritus vini influxui succumbat, et in substantiam, quae facile igni absumi potest, spiritui vini ratione naturae igni obnoxiae aequalem transformetur. Quo minus potens organicum subiectum spiritum vini recipiens huic postulationi eius positivae repugnat, quo magis organicam et dominantem naturam sui ipsius deponit, eo magis vis spiritus vini accrescit, et quod efficitur victoria maxime organici de animalis organicis subinde magis magisque deficiente, est illa substantiae animalis mutatio in eam, qua erat sponte combustus ante combustionem, in massam externam modo animalismi formam prae se ferentem, cuius interna plane cum forma spiritus vini convenit. Si e diversa copia spiritus vini animalem substantiam tangens minor est, neque perpetuo, sed rarius recipitur, si individuum recipiens valetudine secunda atque vi interna gaudet,

 spi-

ſpiritus vini effectum plane contrarium in animalem organiſmum edit. Tantum abeſt, ut animale ad vegetativum, veluti ſupra, detrahatur, ut potius animale altius ſe attollat, ſe ipſum augeat, magis etiam, quam antea in ſtatu normali, et tum affatim vis exſerat, unde pateſcit valido influxu vim quieſcentem et efficaciam maxime eſſe excitatam. Sicuti primo ſpiritus vini animale tangens dominantem ſe praeſtitit, ita hic oppoſitione ſua contra ſubſtantiam animalem dominationi ſuccumbit. Hoc tantum prodeſt, ut animale poſtulatione ſua excitet, ut omni vi nitatur vehementi impetui ſpiritus vini reſiſtendi, impulſum ad efficientiam quam maximam, hoc idem a ſpiritu vini iam poſcit, quod alias a vegetabilibus ſubſtantiis minus potentibus, ut ſe ſuis quaſi impenſis extollat, eum cogit, ſubſtantiam fieri animalem, et nunc ſpiritum vini ſibi ſimillimum, in animale mutatum, in ſe recipit et aſſimilat. Dum vero ſpiritus vini hoc modo effectus ſe ipſum mutare, et ſuis quaſi impenſis ſe extollere cogitur, ſimul eo partem ſui in inferiori forma ponere adigitur. Huic enim, qua tali, vis interna ad efferendum neceſſaria, deeſt ob locum inferiorem, quem, qua ſubſtantia vegetabilis, obtinet. Si igitur in maiorem gradum extollitur, id fieri vere poteſt, poſtquam diviſionem ſui ipſius, quoad quantitatem, ad id neceſſarium ſubiit, quo altera pars contra alteram attollitur, et alterius vis deprimatur neceſſe eſt. Ita fit, ut ſpiritus vini, ſicuti nutrimenta ex altera parte ad naturam animalem efferatur, altera ex parte inferius ponatur, quam, qua ſpiritus vini poſitus ſit; et cum hic ſpiritus, ut ſummus gradus vegetabilis organici, appareat, animale attingit, tum eius aſſimilatio oritur, diviſione facta, ea pars, quae ad priorem partem efferendam ſpiritualem ſuam (ut ita dicam) eſſentiam commodabat, ea privatione debilitatur, h. e. imperfectior fit, ſubſtantia terrenis ſimilior et veluti aliena animalismo ſe ipſum tuente e corpore animali deſertur.

§. 11.

§. 11.

Idem, quod ſpiritu vini in ſanum validum, in ſtatu normali verſans vel aegrum animale corpus efficiente evenit, idem evenit acceptis nutrimentis et medicamentis, utraque ſimili modo efficiunt. Ratio, qua agunt, ex ſententia ſupra allata, omnino emanat, res vero ſingulas hoc loco percenſere me longius a tramite avocaret; hoc ſolum ſubtexere mihi liceat, anorgicas ſubſtantias animales formas contingentes, illas eo magis ad tuendum ſe ipſum modicis doſibus impellere, maioribus vero organici vim excedere, et interimere organicum.

§. 12.

Hanc interpretationem effectus ſpiritus vini in corpus humanum ſuppeditatam ſi in tres ſupra propoſitas obſervationes converterimus, probe intelligemus, in primo, et probabiliter etiam in tertio evento, crebrum introitum camphorae ſpiritus, vini ſpiritum ea copia corporibus invexiſſe, quae aliquem internae vis ſpiritus defectum compenſare ſufficeret. Sic in omnibus illis tribus eventis corporis ſubſtantia in ſubſtantiam ſpiritui vini ſimilem ſubinde mutata eſt. Vltima memorata combuſtio, quam mas ſubiit, in eo differebat, quod tardiſſima fuit, quod partim fortiori vi oppoſitae animaliſmi virilis, qua talis, partim, ut veroſimile eſt, uſui potuum vehementiorum minus frequenti tribuendum eſt. Altera vice e contrario valetudo rheumatica ſpiritus vini corpus externe contingentis influxum adiuvit.

§. 13.

Incenſionem ſeu proprium eius momentum ſi ſpectamus, id et ſcintillis electricis, et extrinſecus ſubſtantiis iam ardentibus

et

et eo effici potuit, quod pulmones ipsi subinde in corruptionem abierunt, itaque gas hydrogenium ortum est, quod phosphoro infectum ipso aere atmosphaerico vel scintillis electricis incendebatur, ut igitur postea pulmones, qui etiam facile iam comburi poterant, ceteraeque partes sphacelo correptae et destructae sint. Hac explicatione id, cuius mentionem in fronte commentationis feci, quodammodo praemonstratum puto, id tantum egi, ut ad agnoscendam altiorem organici, eiusque actionum rationem aliquid conferrem. Si hac via ad metam meam aliquantum propinquaverim, fortunatus ero.